

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
รอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๔ - มีนาคม ๒๕๖๕)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เทศบาลตำบลแหลมลึก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบซึ่งปัญหามาจากสาเหตุที่ค้นหาต้นตอต่างๆที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานประจำแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลแหลมสัก ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง การขออนุมัติ อนุญาต การใช้ทรัพย์สินหรือเวลาของทางราชการ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญ เร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริตการบริหารงาน ที่โปร่งใสตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย

เทศบาลตำบลแหลมสัก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

รายงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
รอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๔ - มีนาคม ๒๕๖๕)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เทศบาลตำบลแหลมสัก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และน้อย ดังตารางแสดงระดับความเสี่ยงต่อไปนี้

ผลกระทบจากความเสียหาย	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง						

1-2 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่ำ

3-6 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงปานกลาง

7-12 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูง

13-25 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูงมาก

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยง ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง รายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานในเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบความเสี่ยงในด้านอื่นๆในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็อาจเป็นไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงนั้นอยู่แล้ว

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

การนำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็นสีส้มและสีแดง มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวมซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ให้นำความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) ทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวัง ในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไปออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง ดังนี้

✓ สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

✓ สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ ตามมาตรการ/นโยบาย/ โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่า ๓

✓ สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรงมากกว่า ๓

๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมิกิจกรรม หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไปโดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าจะยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับไม่ได้ (สถานะสีเหลือง Yellow) ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวมว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง ได้แก่

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผลขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในการรายงานสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

แบบฟอร์มรายงาน/แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
รอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๔ - มีนาคม ๒๕๖๕)
ของเทศบาลตำบลแหลมสัก อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

ที่	ประเด็น/ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจจะ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๑	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง	๑.การดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างมีความ เสี่ยงในการเกิดผล ประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากการต้องมีการ ติดต่อกับ ภาคเอกชนในการ จัดซื้อจัดจ้าง ๒.เจ้าหน้าที่กำหนด เงื่อนไขที่เอื้อ ผลประโยชน์ให้กับผู้ เสนอราคาที่เป็น พวกเดียวกัน ๓.เจ้าหน้าที่มีส่วน ได้เสียในสัญญาที่ ทำกับหน่วยงาน ๔.เจ้าหน้าที่อนุมัติ ให้ซื้อสินค้าคุณภาพ ต่ำในราคาที่แพง เกินจริง	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดการควบคุม อย่างใกล้ชิด ไว้ว่างใจ ๒.เจ้าหน้าที่ของ หน่วยงานรู้จัก เป็นการส่วนตัว กับผู้เสนอราคา หรือคู่สัญญา ๓.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	๑.พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๒.ระเบียบ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างและ บริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐				☒				๑. ผู้บังคับบัญชามีการ ควบคุมและติดตามการ ทำงานอย่างใกล้ชิดมี การสอบถามและกำกับ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. จัดทำและเผยแพร่ แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัด จ้างประจำปี ๒๕๖๕ ๓. รายงานการจัดซื้อจัด จ้างต่อผู้บริหาร ๔. มีขั้นตอนการ ตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่างคู่สัญญา	๑.รายงานและเผยแพร่ แผนต้นปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ในเว็บไซต์ เทศบาลตำบลแหลมสัก และรายงาน รายเดือน และรายไตรมาสเสนอ ผู้บริหาร ๒. จำนวนเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการจัดซื้อจัด จ้างไม่เป็นไรไปตาม ระเบียบ

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๒	การขออนุมัติ/ อนุญาต	เจ้าหน้าที่เรียก รับผลประโยชน์ ในระหว่างการ ตรวจรับงาน ตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ประกอบการ พิจารณาขอ อนุมัติ/อนุญาต	๑.ผู้บังคับบัญชา ขาดความ ควบคุมอย่าง ใกล้ชิดไว้วางใจ ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	๑.พระราช บัญญัติควบคุม อาคารพ.ศ. ๒๕๕๒ ๒.พระราช บัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณา อนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘				☒				๑. จัดทำระเบียบคุม ทรัพย์สินของราชการ ๒.การตรวจสอบ ทรัพย์สิน (ส่วนกลาง) ของราชการเป็นประจำ ทุกวัน ๓. การมอบหมาย เจ้าหน้าที่ดูแลทรัพย์สิน ของราชการ ๔.การเสริมสร้าง จิตสำนึกในการแยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวม	๑. จำนวนค่าใช้จ่ายของ หน่วยงาน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันรถ ค่าโทรศัพท์ ค่าวัสดุสำนักงานมี แนวโน้มที่ลดลง ๒. ปริมาณงานมีแนวโน้ม ที่มากขึ้น ๓.จำนวนเรื่องร้องเรียน การนำทรัพย์สินราชการ ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

ที่	ประเด็น/ ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง							มาตรการป้องกัน เพื่อไม่เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
					ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	สูงสุด		
๓	การใช้ทรัพย์สิน หรือเวลาของ ทางราชการ เพื่อ ไปใช้เป็น ประโยชน์ส่วน ตนหรือผู้อื่น	๑.เจ้าหน้าที่ใช้ ทรัพย์สินของ ทางราชการ เช่น ไฟฟ้า โทรศัพท์ รถยนต์ น้ำมัน รถ วัสดุ สำนักงานเพื่อ ประโยชน์ส่วน ตนหรือผู้อื่น ๒.เจ้าหน้าที่ใช้ เวลาราชการ เพื่อไปทำธุระ ส่วนตัว/งาน ภายนอก	๑.มาตรการ ควบคุมการใช้ ทรัพย์สินของ ทางราชการที่ไม่ เหมาะสมและ รัดกุมเพียงพอ ๒.เจ้าหน้าที่มี ปัญหาทาง การเงิน	๑.ระเบียบ มท. ว่าด้วยการใช้ และรักษา รถยนต์ของ อปต. พ.ศ. ๒๕๔๘ ๒.ประกาศ คณะกรรมการ พนักงาน เทศบาลจังหวัด กระบี่ เรื่อง หลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการ สอบสวนการ ลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไข เพิ่มเติม				☒				๑. จัดทำระเบียบคุม ทรัพย์สินของราชการ ๒.การตรวจสอบ ทรัพย์สิน (ส่วนกลาง) ของราชการเป็นประจำ ทุกวัน ๓. การมอบหมาย เจ้าหน้าที่ดูแลทรัพย์สิน ของราชการ ๔.การเสริมสร้าง จิตสำนึกในการแยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวม	๑. จำนวนค่าใช้จ่ายของ หน่วยงาน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันรถ ค่าโทรศัพท์ ค่าวัสดุสำนักงานมี แนวโน้มที่ลดลง ๒. ปริมาณงานมี แนวโน้มที่มากขึ้น ๓.จำนวนเรื่องร้องเรียน การนำทรัพย์สินราชการ ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว